

Dagens temaer:

- Oppgaver til kap. 3

Svar ligger på slutten av foilene, men
forsøk deg først selv!!

- Resten av kap. 4

Parsering ovenfra-ned (top-down)
(Vi har med alle foilene her, også de som ble
gjennomgått 29. januar)

Kap. 4: Parsering ovenfra-ned (top-down)

Dette bør leses om igjen etter kapittel 4:

- *First* og *Follow*-mengder
  - Boka tar det et stykke uti kap 4, vi tok det først (forrige gang)
- *LL(1)-parsering* og boka og pensum:
  - Det som i *boka* kalles LL(1)-parsering (4.2.1, 4.2.2 og 4.2.4) er en metode for top-down parsering med en eksplisitt stakk. Dette er *ikke* med som pensum.
  - Vi konsentrerer oss i dette kapittelet om "recursive descent"-parsering, en intuitiv metode som mange sikkert har vært litt borti (INF2100, ++)
  - Ofte brukes betegnelsen LL(1)-parsering også om "rec. desc."-metoden brukt ut fra syntaksdiagrammer, EBNF eller ren BNF, men man har da gjerne et ikke-teknisk forhold til om ting helt sikkert fungerer riktig.
  - Vi skal se på det tekniske kravet for at en ren BNF-grammatikk kan parseres rett fram med "rec. desc."-metoden.
  - **LL(1)-grammatikk i vår betydning:**
Det er en ren BNF-grammatikk som tilfredstiller kravet fra forrige punkt

Vi skal først og fremst se på metoden «Recursive descent» («Rekursiv parsing»??)

```
exp → exp addop term | term
addop → + | -
term → term mulop factor | factor
mulop → *
factor → ( exp ) | number
```

Neste token →   ← Global variabel

```
if a + b * ( c + d ) <= ...
```

Hoved-idé:

- Skriv en funksjon/prosedyre/metode for hver ikke-terminal
- La denne finne **riktig alternativ (helst fra bare førstkommande token)**, og gjør parsing av den videre input ut fra det

"Typisk" rec.decent-prosedyre for siste produksjon over, som blir veldig enkel.

```
procedure factor ;
begin
  case token of
    ( : match( ( ) ;
      exp ;
      match( ) ) ;
    number :
      match(number) ;
  else error ;
  end case ;
end factor ;
```

Sjekker at angitt terminal kommer, og "leser til neste". Brukes ofte *bare* for å lese (sjekken må slå til). Da er det egentlig nok å kalle "getToken" (men her kalles alltid "match")

```
procedure match ( expectedToken ) ;
begin
  if token = expectedToken then
    getToken ;
  else
    error ;
  end if ;
end match ;
```

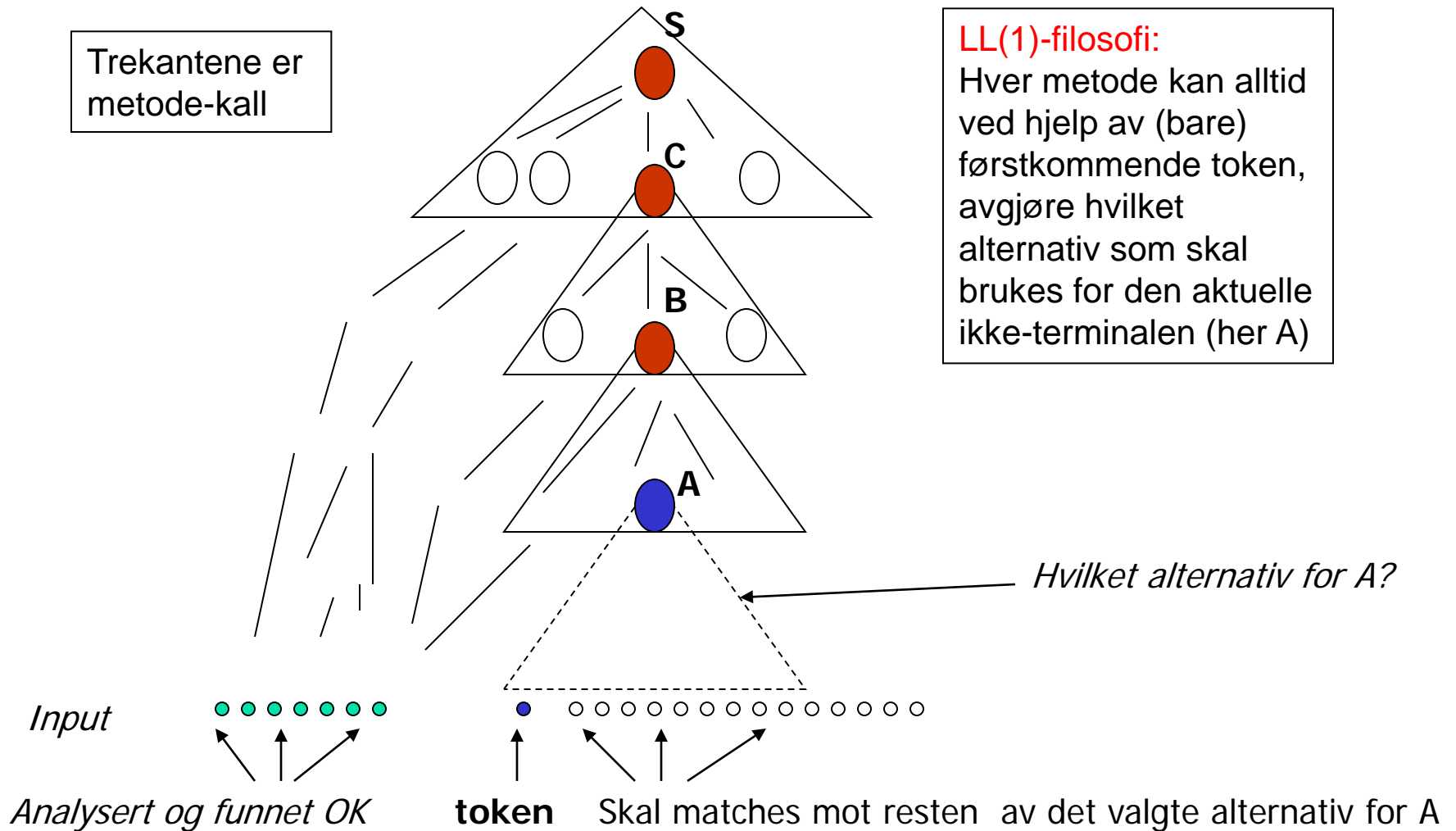
Situasjonen under rekursiv parsering

Kalles altså "top down"-parsering (ovenfra-ned-parsering)

Trekantene er metode-kall

LL(1)-filosofi:

Hver metode kan alltid ved hjelp av (bare) førstkomende token, avgjøre hvilket alternativ som skal brukes for den aktuelle ikke-terminalen (her A)

Ved mer kompliserte tilfeller virker ikke ren BNF bra, men med venstrefaktorisering eller EBNF går det her ofte greit

Opprinnelig

$$\begin{aligned} \text{if-stmt} &\rightarrow \mathbf{if} (\text{exp}) \text{ statement} \\ &| \mathbf{if} (\text{exp}) \text{ statement} \mathbf{else} \text{ statement} \end{aligned}$$

Skrives ut som:

$$\text{if-stmt} \rightarrow \mathbf{if} (\text{exp}) \text{ statement} [\mathbf{else} \text{ statement}]$$

R-D-prosedyre:

```
procedure ifStmt ;
begin
  match (if) ;
  match ( ( ) ;
  exp ;
  match ( ) ;
  statement ;
  if token = else then
    match (else) ;
    statement ;
  end if ;
end ifStmt ;
```

NB: Kunne også bruke venstre-faktorisering. Da ville dette bli en egen prosedyre "elsePart":

$$\begin{aligned} \text{ifStmt} &\rightarrow \underline{\mathbf{if}} (\text{exp}) \text{ stmt} \text{ elsePart} \\ \text{elsePart} &\rightarrow \varepsilon \mid \underline{\mathbf{else}} \text{ stmt} \end{aligned}$$

Venstre-rekursjon gir problemer ved ren BNF. Men går ofte med EBNF

Gir uendelig mange rekursive kall

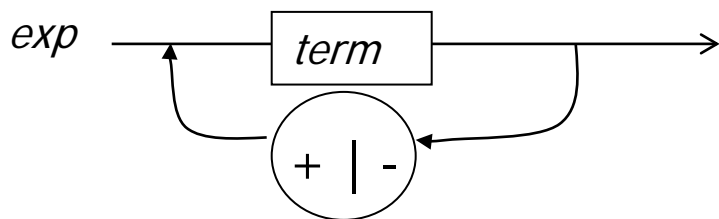
NB: Kan også fjerne venstre-rekursjon på trad. måte, se neste foil.

$exp \rightarrow exp \text{ addop } term \mid term$

Bruker EBNF:

$exp \rightarrow term \{ \text{ addop } term \}$

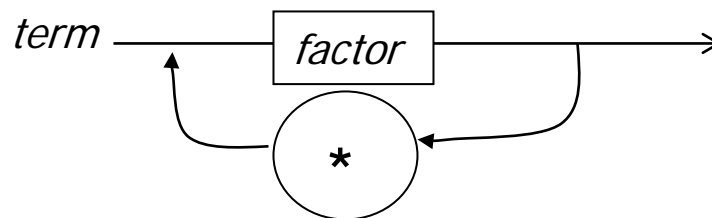
```
procedure exp ;
begin
  term ;
  while token = + or token = - do
    match (token) ;
    term ;
  end while ;
end exp ;
```


$term \rightarrow term \text{ multop } factor \mid factor$

$term \rightarrow factor \{ \text{ mulop } factor \}$

```
procedure term ;
begin
  factor ;
  while token = * do
    match (token) ;
    factor ;
  end while ;
end term ;
```


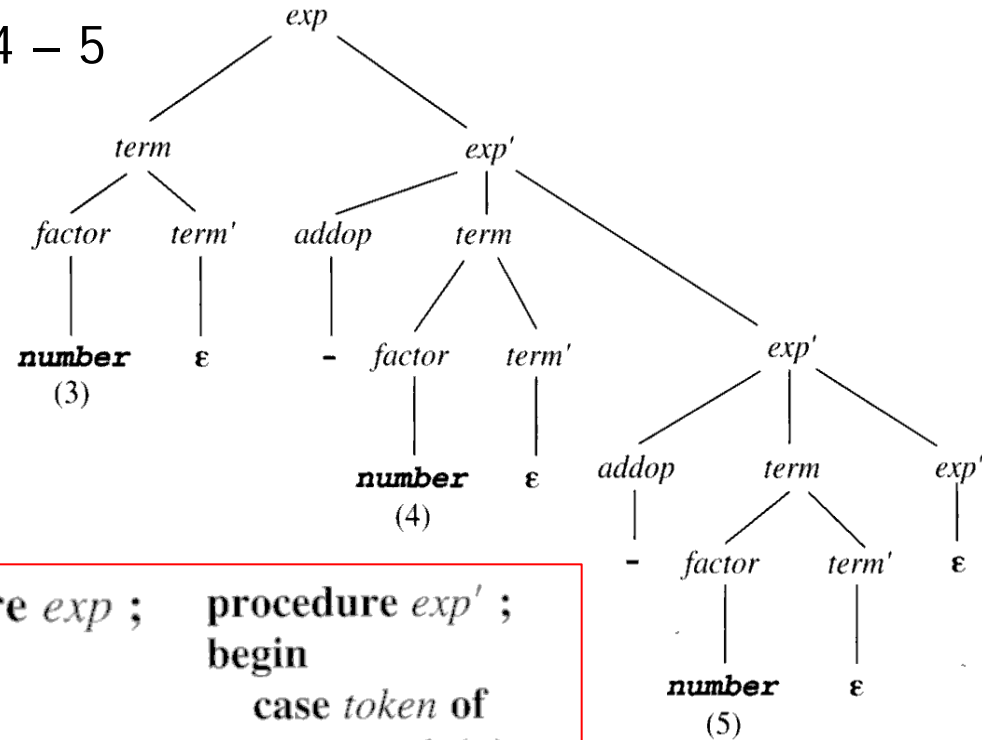
Rec.decent etter tradisjonell fjerning av venstre-rekursjon

Treet blir nå høyre-assosiativt istedenfor venstre.

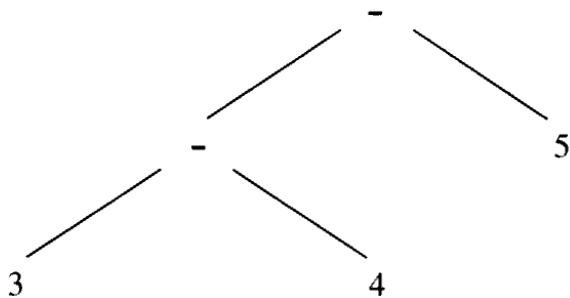
Dette må det korrigeres for, men det er ikke pensum!

Uttrykk: 3 - 4 - 5

$exp \rightarrow term\ exp'$
 $exp' \rightarrow addop\ term\ exp' \mid \epsilon$
 $addop \rightarrow + \mid -$
 $term \rightarrow factor\ term'$
 $term' \rightarrow mulop\ factor\ term' \mid \epsilon$
 $mulop \rightarrow *$
 $factor \rightarrow (exp) \mid \mathbf{number}$

Det abstrakte syntakstreet vi
Egentlig ønsket ønsket å lage:


```

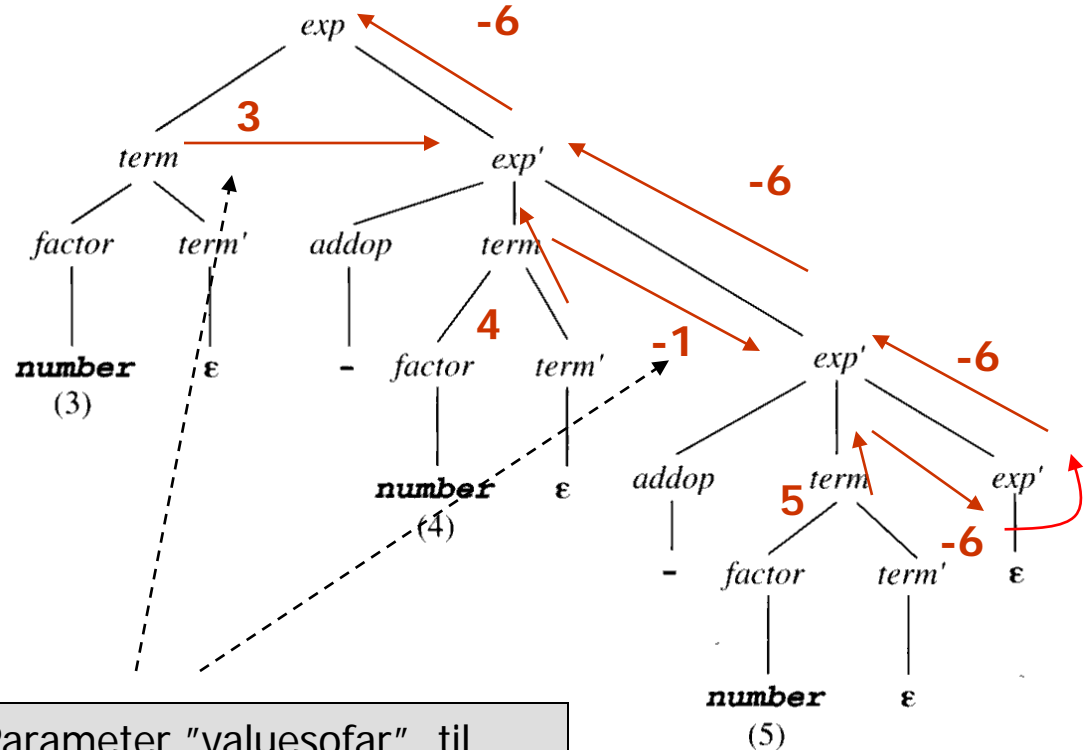
procedure exp ;
begin
  term ;
  exp' ;
end exp ;

procedure exp' ;
begin
  case token of
    + : match (+) ;
      term ;
      exp' ;
    - : match (-) ;
      term ;
      exp' ;
  end case ;
end exp' ;
    
```

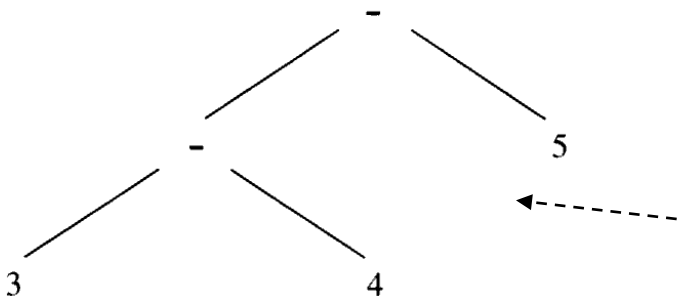
Ikke pensum: Rec.decent etter tradisjonell fjerning av venstre-rekursjon (treet er nå høyre-assosiativt istedenfor venstre).

Lage tre eller beregne verdi : 3 - 4 - 5

$exp \rightarrow term\ exp'$
 $exp' \rightarrow addop\ term\ exp' \mid \epsilon$
 $addop \rightarrow + \mid -$
 $term \rightarrow factor\ term'$
 $term' \rightarrow mulop\ factor\ term' \mid \epsilon$
 $mulop \rightarrow *$
 $factor \rightarrow (exp) \mid \mathbf{number}$

Det abstrakte syntakstreet vi ønsker å lage:

Parameter "valuesofar" til prosedyren "exp"
 For trebygging ville den være: "rootOfTreeSoFar"

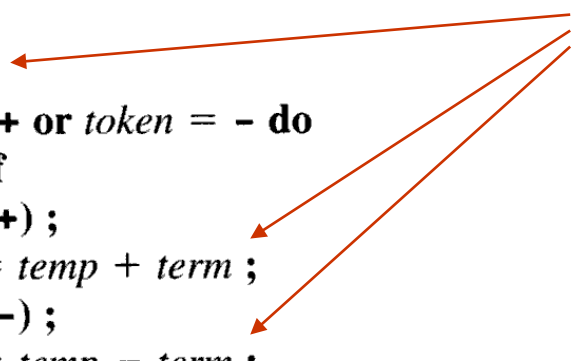

Hvordan "lage noe" under rec.-decent parsing?

- Mål: Ønsker å bygge abstrakt syntaks-tre
- Tar utgangspunkt i foil 6 (uten nummer)
- Men foreløpig (som kan være forvirrende!):
  - beregner *verdien* av et uttrykk (med venstre-assosiativitet)

```
function exp : integer ;  
var temp : integer ;  
begin  
  temp := term ;  
  while token = + or token = - do  
    case token of  
      + : match (+) ;  
        temp := temp + term ;  
      - : match (-) ;  
        temp := temp - term ;  
    end case ;  
  end while ;  
  return temp ;  
end exp ;
```

Kall!

- Kan lett bygges ut til full "kalkulator"

3 + 4 + 5

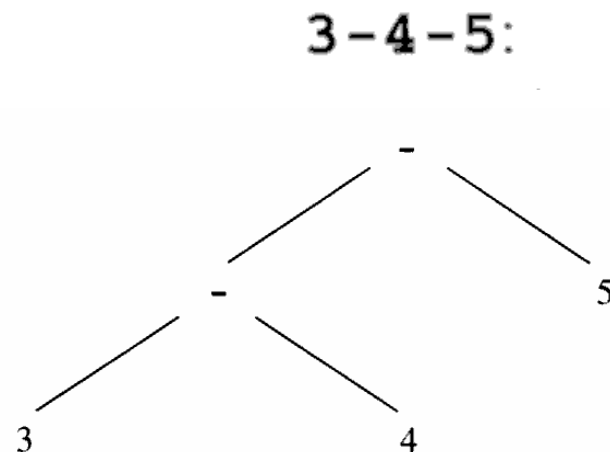
Bygging av abstrakt syntaks-tre

Igjen med utgangspunkt i foil 6

```
function exp : syntaxTree ;  
var temp, newtemp : syntaxTree ;  
begin  
  temp := term ;  
  while token = + or token = - do  
    case token of  
      + : match (+) ;  
        newtemp := makeOpNode(+)  
        leftChild(newtemp) := temp ;  
        rightChild(newtemp) := term ;  
        temp := newtemp ;  
      - : match (-) ;  
        newtemp := makeOpNode(-)  
        leftChild(newtemp) := temp ;  
        rightChild(newtemp) := term ;  
        temp := newtemp ;  
    end case ;  
  end while ;  
  return temp ;  
end exp ;
```

NB: Kall

Alternativt:
newtemp.leftChild

NB: Kall

Merk: Dersom det bare er én "term", så lages ingen ny node. Vi leverer den vi har fått

Prosedyre med trebygging for:

$factor \rightarrow (exp) / \underline{number}$

```
function factor: syntaxTree;  
var fact: syntaxTree;  
begin  
  case token of  
    (:  
      match ("(") ;  
      fact = exp ;  
      match (")") ;  
    number :  
      fact = makeNumberNode(number) ;  
      match (number) ;  
    else error(.....) ;  
  end case ;  
  return fact ;  
end factor ;
```

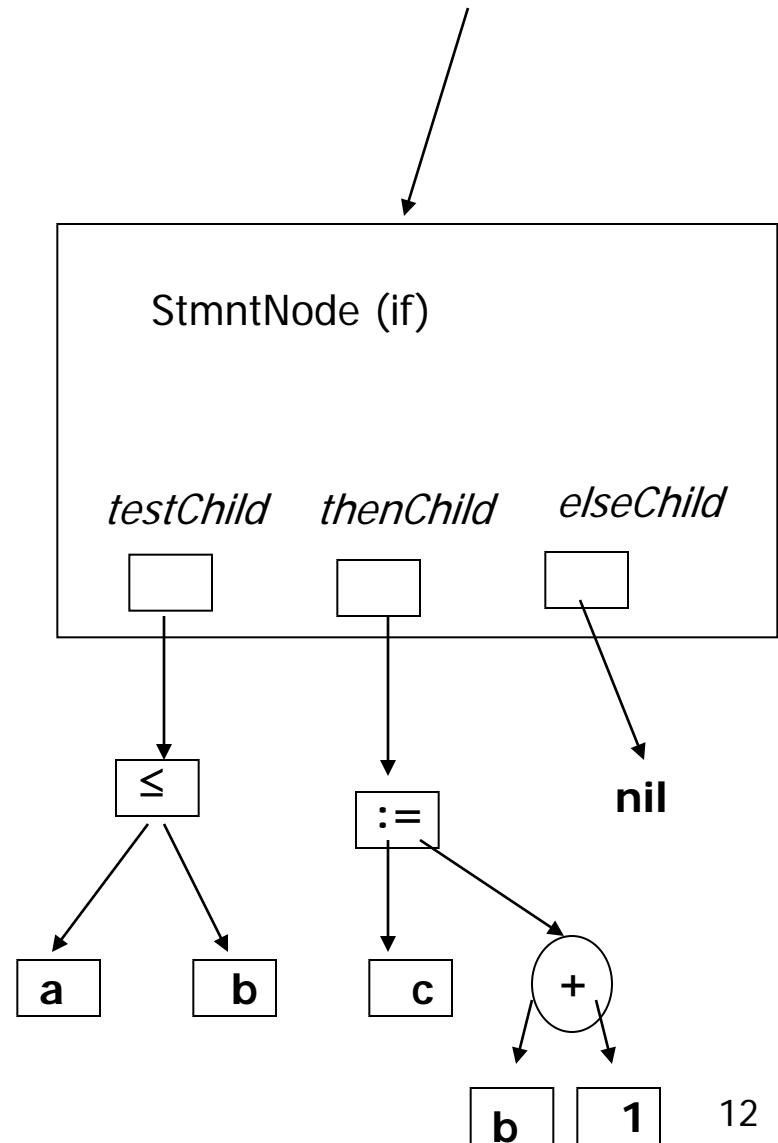
Gir "dummy-test"

Parsering av if-setning, med tre-generering

if-stmt -> if (exp) stmt [else stmt]

```
function ifStatement : syntaxTree ;  
var temp : syntaxTree ;  
begin  
  match (if) ;  
  match ( ( ) ) ;  
  temp := makeStmtNode(if) ;  
  testChild(temp) := exp ;  
  match ( ) ) ;  
  thenChild(temp) := statement ;  
  if token = else then  
    match (else) ;  
    elseChild(temp) := statement ;  
  else  
    elseChild(temp) := nil ;  
  end if ;  
end ifStatement ;
```


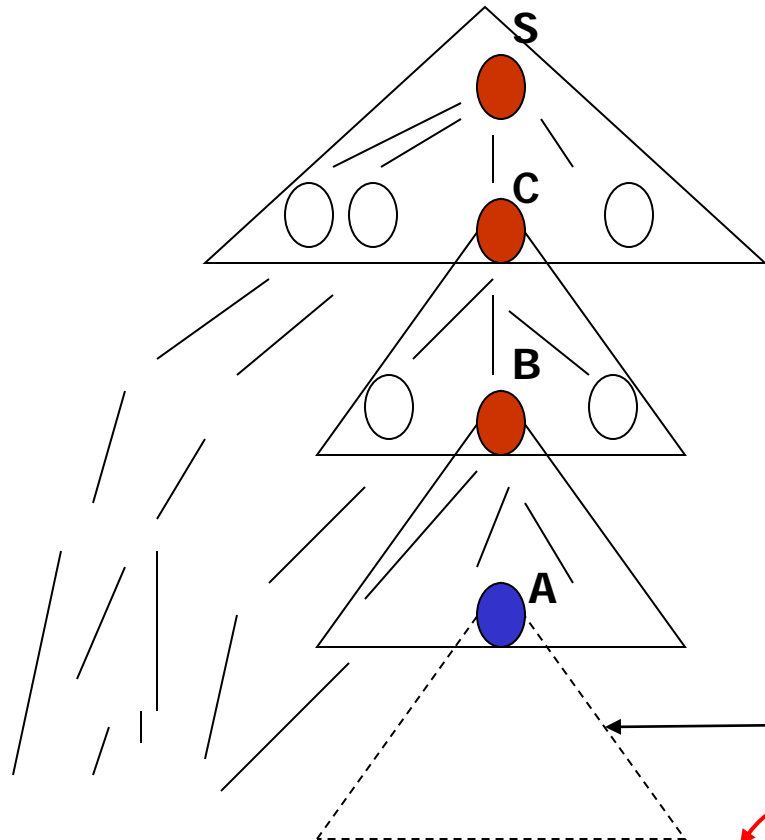
Viktig detalj om hva som skal stå i «token» ved inngang og utgang av de rekursive metodene

Som før:

Trekantene er metode-kall.

LL(1)-filosofi:

Hver metode kan alltid ved hjelp av (bare) førstkommande token, avgjøre hvilket alternativ som skal brukes for den aktuelle ikke-terminalen (her A)

Regel for hva som skal ligge i «token» ved inngang og utgang av en syntaks-metode (si for A):

- Ved *inngang* skal første symbolet i den syntaktiske konstruksjonen A ligge i «token»
- Ved *utgang* skal første symbolet *etter* konstruksjonen A ligge i «token»

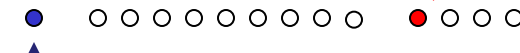
Det valgte alternativet for A

Dette skal ligge i «token» når metoden for A returnerer

Input

Analysert og funnet OK

Dette skal ligge i «token» når metoden for A kalles

LL(1) – grammatikk

1. Altså, dersom

$a \in \text{First}(\alpha)$

så legg

$A \rightarrow \alpha$ inn i $M[A, a]$

- LL(1) -kravet for en "ren BNF-grammatikk":

Det som kreves for at en rek. descent-parsing skal fungere direkte fra grammatikken uten omskrivninger.

- For å avgjøre om en grammatikk er "LL(1)": Sett opp tabell $M[N, T]$ med mulige aksjoner for alle mulige situasjoner, slik:

1. If $A \rightarrow \alpha$ is a production choice, and there is a derivation $\alpha \Rightarrow^* a \beta$, where a is a token, then add $A \rightarrow \alpha$ to the table entry $M[A, a]$.
2. If $A \rightarrow \alpha$ is a production choice, and there are derivations $\alpha \Rightarrow^* \epsilon$ and $S \$ \Rightarrow^* \beta A a \gamma$, where S is the start symbol and a is a token (or $\$$), then add $A \rightarrow \alpha$ to the table entry $M[A, a]$.

Definisjon av LL(1):

En grammatikk er LL(1) dersom $M[A, a]$ er entydig for alle situasjoner (eller angir "error")

2. Altså, dersom:

- α er utnullbar, og
- $a \in \text{Follow}(A)$

så legg $A \rightarrow \alpha$ inn i $M[A, a]$

Oppsett av LL(1) –tabell

$statement \rightarrow if-stmt \mid \mathbf{other}$
 $if-stmt \rightarrow \mathbf{if} (exp) statement else-part$
 $else-part \rightarrow \mathbf{else} statement \mid \epsilon$
 $exp \rightarrow \mathbf{0} \mid \mathbf{1}$

- Venstre-faktorisering utført
- Er ikke vestrerekursiv

	First	Follow
statement	other, if	\$, else
if-stmt	if	\$, else
else-part	else, ε	\$, else
exp	0, 1	)

$M[N, T]$	if	other	else	0	1	\$
statement	statement → if-stmt	statement → other				
if-stmt	if-stmt → if (exp) statement else-part					
else-part			else-part → else statement else-part → ε			else-part → ε
exp				exp → 0	exp → 1	

Merk: Selv om man:

- fjerner venstre-rek.
- Utfører venstre-fakt.
- er det generelt **ikke** nok til å *garantere* LL(1)-grammatikk.

For tabellen ble ikke entydig her

Ikke Pensum: Kan også være greit å snakke om den "utvidede startmengden", *Efirst*, til en produksjon

NB: Ikke i boka, men kan øke forståelsen!

- Den "utvidede startmengden", *Efirst*, til en *produksjon* $A \rightarrow \alpha$ er *det og bare det* som kan ligge som *førstkommende token* i input dersom $A \rightarrow \alpha$ et riktig valg på dette stadiet under parseringen.
- Her må man også tenke på tilfellet at α kan være utnullbar, og da kan også $\text{Follow}(A)$ komme som *førstkommende token*
- Mengden kan beregnes slik:
 $Efirst(A \rightarrow \alpha) = \text{First}(\alpha)$, pluss, om α er utnullbar, $\text{Follow}(A)$.
- Vi ser da at produksjonen $A \rightarrow \alpha$ skal inn i $M[A, a]$ hvis og bare hvis $a \in Efirst(A \rightarrow \alpha)$
- Dermed, får vi en alternativ definisjon av LL(1):

Anta at: $A \rightarrow \alpha_1 \mid \alpha_2 \mid \alpha_3 \mid \dots \mid \alpha_n$

Da må alle:

$Efirst(A \rightarrow \alpha_1), Efirst(A \rightarrow \alpha_2), \dots, Efirst(A \rightarrow \alpha_n)$

være parvis disjunkte. Merk at dette også innebærer at bare ett av alternativene kan være utnullbare

På forrige side vil da både

$Efirst(\text{else-part} \rightarrow \text{else statmt})$

og

$Efirst(\text{else-part} \rightarrow \epsilon)$

inneholde **else**

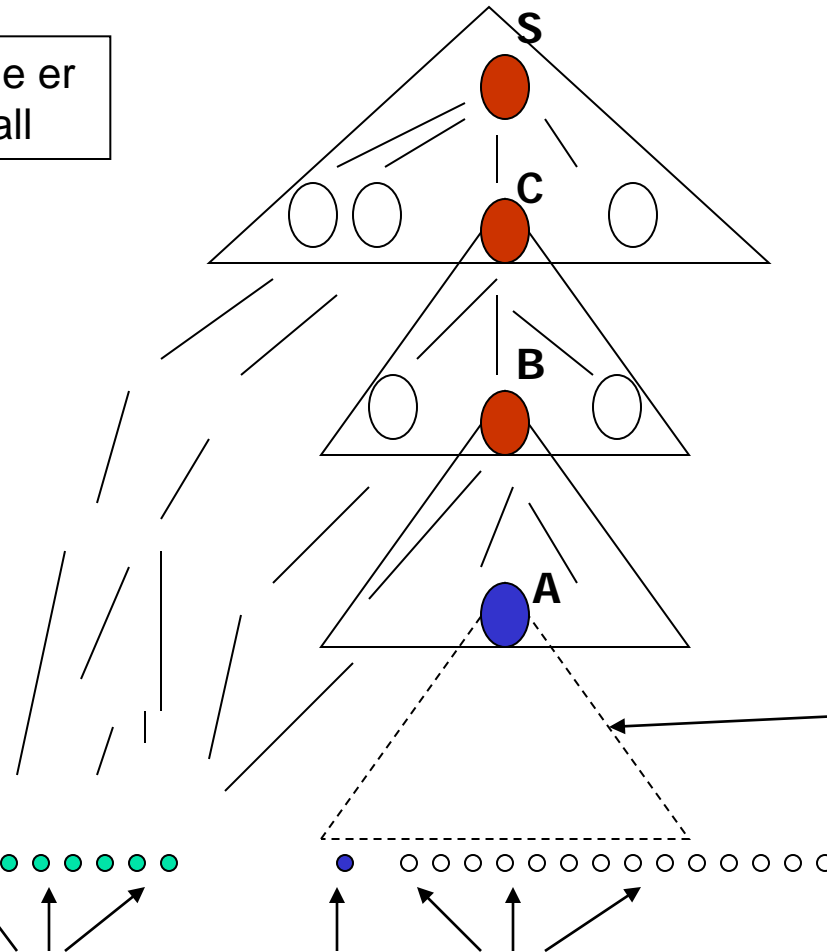
Dermed er grammatikken *ikke* LL(1)

Tidligere foil:

Situasjonen under rekursiv parsing

Trekantene er metode-kall

Merk:

En grammatikk som er flertydig kan ikke være en LL(1)-grammatikk

Altså:

En LL(1)-grammatikk er alltid entydig!

Hvilket alternativ for A?

Input

Analysert og funnet OK

token

Skal matches mot resten av det valgte alternativ for A

LL(1) –tabell for uttrykks-grammatikk

Har fjernet venstre-
rekursjon:

Vi får da følgende First- og
Follow-mengder:

$$\begin{aligned} \text{exp} &\rightarrow \text{term exp}' \\ \text{exp}' &\rightarrow \text{addop term exp}' \mid \varepsilon \\ \text{addop} &\rightarrow + \mid - \\ \text{term} &\rightarrow \text{factor term}' \\ \text{term}' &\rightarrow \text{mulop factor term}' \mid \varepsilon \\ \text{mulop} &\rightarrow * \\ \text{factor} &\rightarrow (\text{exp}) \mid \mathbf{number} \end{aligned}$$
$$\text{First}(\text{exp}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{First}(\text{exp}') = \{ +, -, \varepsilon \}$$
$$\text{First}(\text{addop}) = \{ +, - \}$$
$$\text{First}(\text{term}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{First}(\text{term}') = \{ *, \varepsilon \}$$
$$\text{First}(\text{mulop}) = \{ * \}$$
$$\text{First}(\text{factor}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{Follow}(\text{exp}) = \{ \$,) \}$$
$$\text{Follow}(\text{exp}') = \{ \$,) \}$$
$$\text{Follow}(\text{addop}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{Follow}(\text{term}) = \{ \$,), +, - \}$$
$$\text{Follow}(\text{term}') = \{ \$,), +, - \}$$
$$\text{Follow}(\text{mulop}) = \{ (, \mathbf{number} \}$$
$$\text{Follow}(\text{factor}) = \{ \$,), +, -, * \}$$

$M[N, T]$	(	number	)	+	-	*	\$
exp	$exp \rightarrow$ $term\ exp'$	$exp \rightarrow$ $term\ exp'$					
exp'			$exp' \rightarrow \epsilon$	$exp' \rightarrow$ $addop$ $term\ exp'$	$exp' \rightarrow$ $addop$ $term\ exp'$		$exp' \rightarrow \epsilon$
$addop$				$addop \rightarrow$ +	$addop \rightarrow$ -		
$term$	$term \rightarrow$ $factor$ $term'$	$term \rightarrow$ $factor$ $term'$					
$term'$			$term' \rightarrow$ ϵ	$term' \rightarrow \epsilon$	$term' \rightarrow \epsilon$	$term' \rightarrow$ $mulop$ $factor$ $term'$	$term' \rightarrow$ ϵ
$mulop$						$mulop \rightarrow$ *	
$factor$	$factor \rightarrow$ (exp)	$factor \rightarrow$ number					

Når kompilatoren oppdager feil

- Minstekrav:
  - Tester løpende at programmet er OK, og gir fornuftig feilmelding ved feil (men stopper kanskje)
- Vanlig krav ved feil ("error recovery"):
  - Gir fornuftig feilmelding.
  - "Blar forbi feilen" og fortsetter kompileringen (og blar forbi så lite som mulig).
  - Vanligvis vil man slutte å lage maskinkode etter feil (Men noe "feilrettende" kompilatorer forsøker det – lite brukt)
  - Det er etter *syntaksfeil* det er vanskeligst å ta opp tråden igjen.

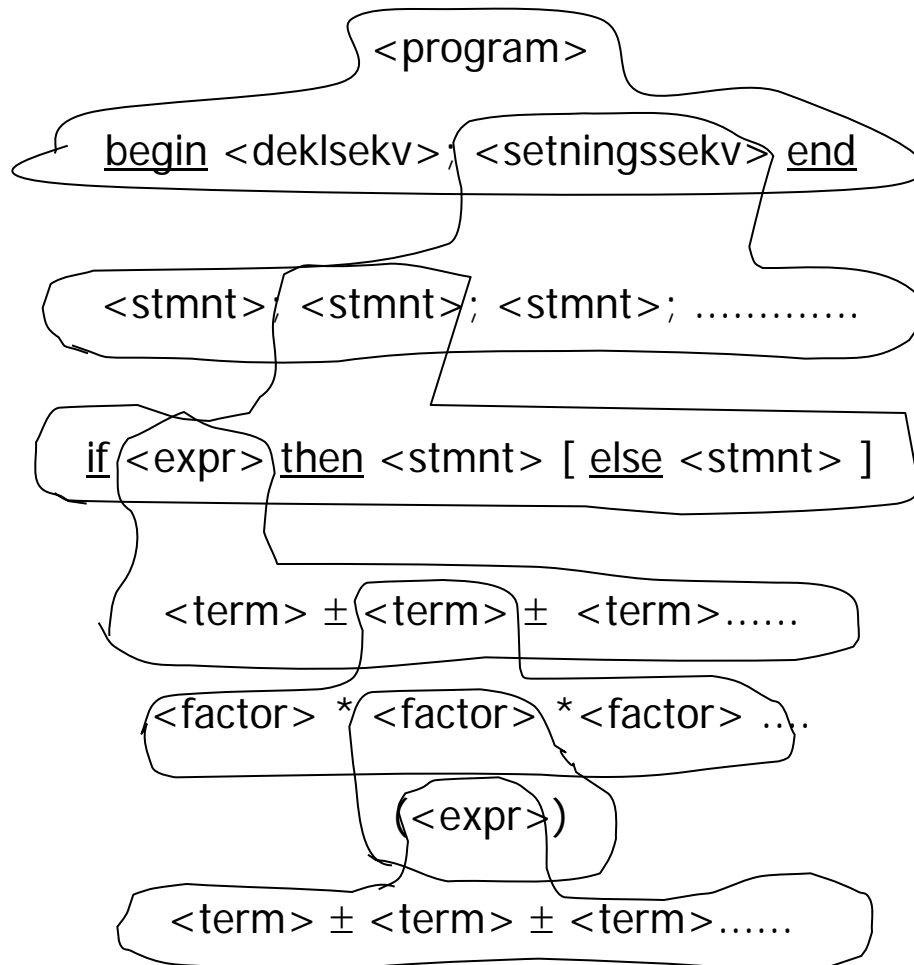
Feilmeldinger m.m.

- Viktig:
  - Forsøke å unngå feilmeldinger som bare er følgefeil
  - Rapportere feil så tidlig som mulig, helst så snart det man har lest *ikke kan forlenges til et riktig program*
  - Man må passe på at man ikke blir gående i løkke *uten å lese noe fra input* (verken med eller uten rapportering feil)
- Hvilken feilmelding skal man gi?
  - Anta at man ved "factor" har valgt alternativet " (exp) ", og at man, når exp-metoden returnerer, ikke finner en ") ".
  - Hvilken feilmelding skal man da gi??
  - Man kan melde: "Sluttparentes mangler"
  - Men dette kan ofte være forvirrende, f.eks. om det som stod var: (a + b c).
  - Her vil exp-metoden stoppe etter " (a + b ", og det vil være forvirrende her med feilmeldingen "Sluttparentes mangler"
  - Man bør derfor heller gi meldingen: "Noe galt i et uttrykk, eller sluttparentes mangler"

Behandling av Syntaksfeil ved "recursive decent" parsering

Metode: "Panic mode" og synkroniserings-mengde

Synch-set (stakk eller parameter):

\$
end
; First(stmt)
    ↙ navn if while for ...
    ↘
then First(stmt) else
+ - First(term)
    ↙
    ↘ (tall navn
* First(factor)
)
+ - (tall navn

Syntaksfeil ved "rec. descent"

Ut fra skissen på forrige foil er det greit å finne:

- hvem som skal ta opp tråden
- "hvor" denne skal fortsette eksekveringen

Vi antar at \$ bare legges på stakken av start-symbol-metoden
Unionen av alle på stakken kalles "synkroniseringsmengden", SM

Algoritme:

For hvert input-symbol framover, test om det er med i SM

I så fall:

- Let gjennom SM-stakken fra det siste vi la på, og finn den metoden som
  - sist ble kalt,
  - og som kan ta opp tråden på dette input-symbolet
- Denne metoden vet selv hvor den skal fortsette, ut fra input-symbolet

Det som *ikke er greit*, er å programmere dette *uten at den vakre strukturen* ved "rec. descent" blir helt ødelagt.

Spørsmål, som foreleseren ikke har gått til bunns i:

Kan man få til noe bra ved å bruke Javas unntaksmekanisme??

Uttrykksprosedyrer ved "error recovery"

Filosofien her er litt annerledes (og noe uklar?)

```
procedure exp ( synchset );
begin
  checkinput ( { (, number }, synchset );
  if not ( token in synchset ) then
    term ( synchset );
    while token = + or token = - do
      match ( token );
      term ( synchset );
    end while ;
    checkinput ( synchset, { (, number ) } );
  end if ;
end exp ;
```

Hovedfilosofi

"checkinput" kalles to ganger: Først for å sjekke at konstruksjonen starter riktig, etterpå for å sjekke at symbolet etter konstruksjonen er lovlig.

Bruker parameter, ikke stakk

Prosedyrene må selv ta opp tråden riktig når de får igjen kontrollen:

match(t) er som før:

- tester input mot t
- kaller eventuelt "error" (som nå returnerer!)
- kaller ikke "scanto(...)"

if token in {(,number} then ...

```
procedure factor ( synchset );
begin
  checkinput ( { (, number }, synchset );
  if not ( token in synchset ) then
    case token of
      ( : match ( ) ;
        exp ( { } ) ; ← Hvorfor ikke også "synchset"?
        match ( ) ;
      number :
        match(number) ;
      else error ;
    end case ;
    checkinput ( synchset, { (, number ) } ) ;
  end if ;
end factor ;
```

```
procedure scanto ( synchset );
begin
  while not ( token in synchset ∪ { $ } ) do
    getToken ;
  end scanto ;
```

```
procedure checkinput ( firstset, followset );
begin
  if not ( token in firstset ) then
    error ;
    scanto ( firstset ∪ followset ) ;
  end if ;
end;
```


Løsningsforslag på oppgaver

Noen spørsmål om Tiny-grammatikken

program → *stmt-sequence*
stmt-sequence → *stmt-sequence ; statement* | *statement*
statement → *if-stmt* | *repeat-stmt* | *assign-stmt* | *read-stmt* | *write-stmt*
if-stmt → **if** *exp* **then** *stmt-sequence* **end**
          | **if** *exp* **then** *stmt-sequence* **else** *stmt-sequence* **end**
repeat-stmt → **repeat** *stmt-sequence* **until** *exp*
assign-stmt → **identifier** := *exp*
read-stmt → **read** **identifier**
write-stmt → **write** *exp*
exp → *simple-exp comparison-op simple-exp* | *simple-exp*
comparison-op → < | =
simple-exp → *simple-exp addop term* | *term*
addop → + | -
term → *term mulop factor* | *factor*
mulop → * | /
factor → (*exp*) | **number** | **identifier**

- Er grammatikken entydig?
- Hva om vi vil tillate tomme setninger
- Hva om vi vil ha semikolon etter og ikke mellom setningene?
- Hva slags assosiativitet og presedens er det for operatorene?

Svar på spørsmålene på forrige foil

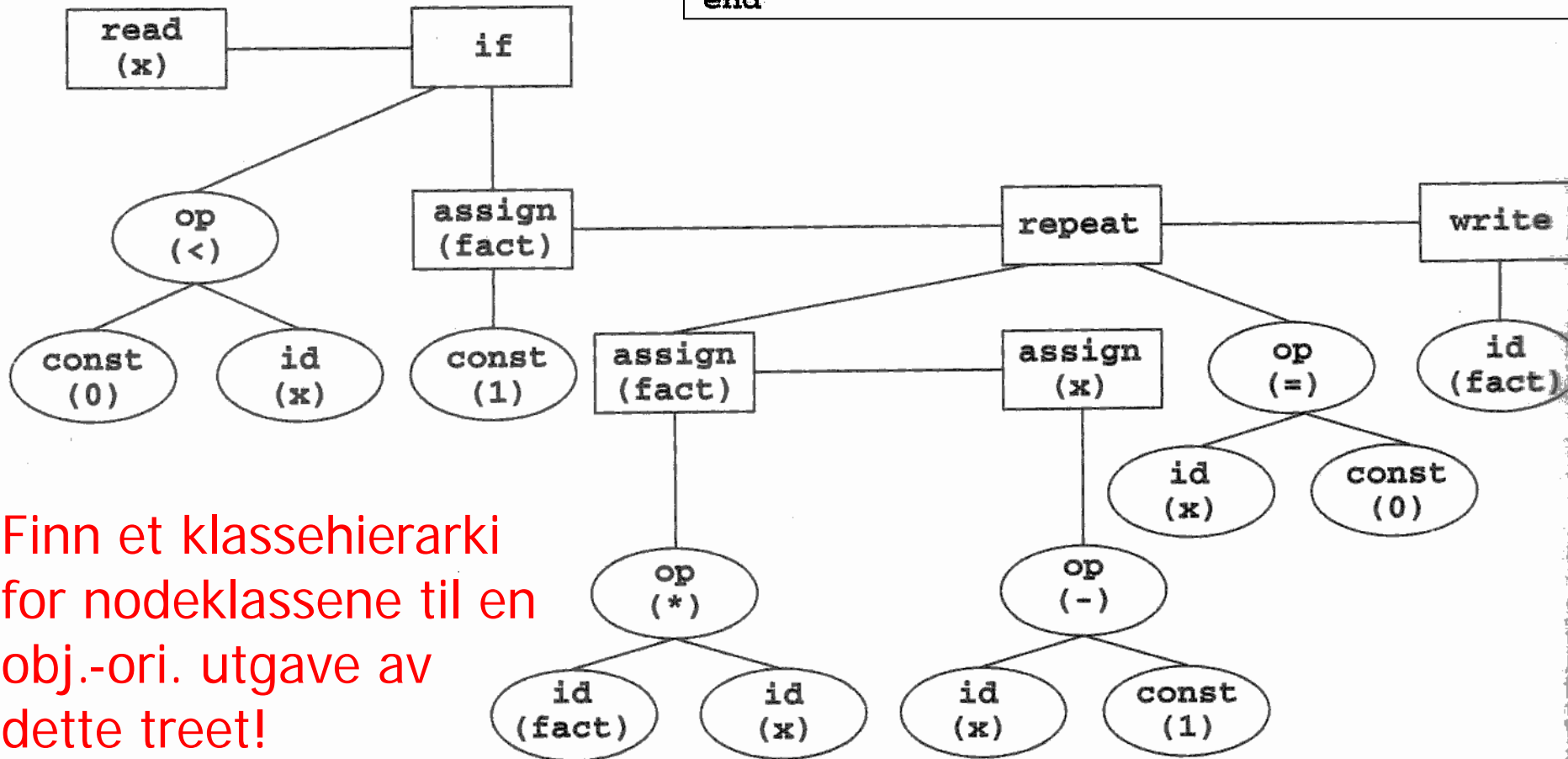
- Er grammatikken entydig?
  - Dette er generelt *uavgjørbart* for generelle BNF-grammatikker
  - Vi skal se på metode for å avgjøre det for mange praktiske grammatikker
  - Denne er ihvertfall delt opp i presedens-nivåer, og har assosiativites-angivelse, og er nok derved entydig. If-setninger med både **else** og **end** er ikke noe problem for entydigheten.
- Hva om vi vil tillate tomme setninger
  - Det er bare å sette til et tomt alternativ for *statement*
  - Den ser ut til fremdeles å være entydig
- Hva om vi vil ha semikolon etter og ikke mellom setningene?
  - Bytt ut reglen for stmt-sequence med (men også forr. oppg. Løser dette) :
stmt-sequence - $\rightarrow$ *stmt-sequence statement ; | statement ;*
- Hva slags assosiativitet og presedens er det for operatorene?
  - Høyest presedens   * /   Venstre-assosiativ
  - Midlere presedens   + -   Venstre-assosiativ
  - Lavest presedens   < =   Ikke-assosiativitet (bare to operander)
  - Kunne altså brukt flertydig grammatikk, med disse tilleggs-reglene

```

read x; { input an integer }
if 0 < x then { don't compute if x <= 0 }
  fact := 1;
  repeat
    fact := fact * x;
    x := x - 1
  until x = 0;
write fact { output factorial of x }
end

```


Abstrakt syntakstre for Tiny-programmet:

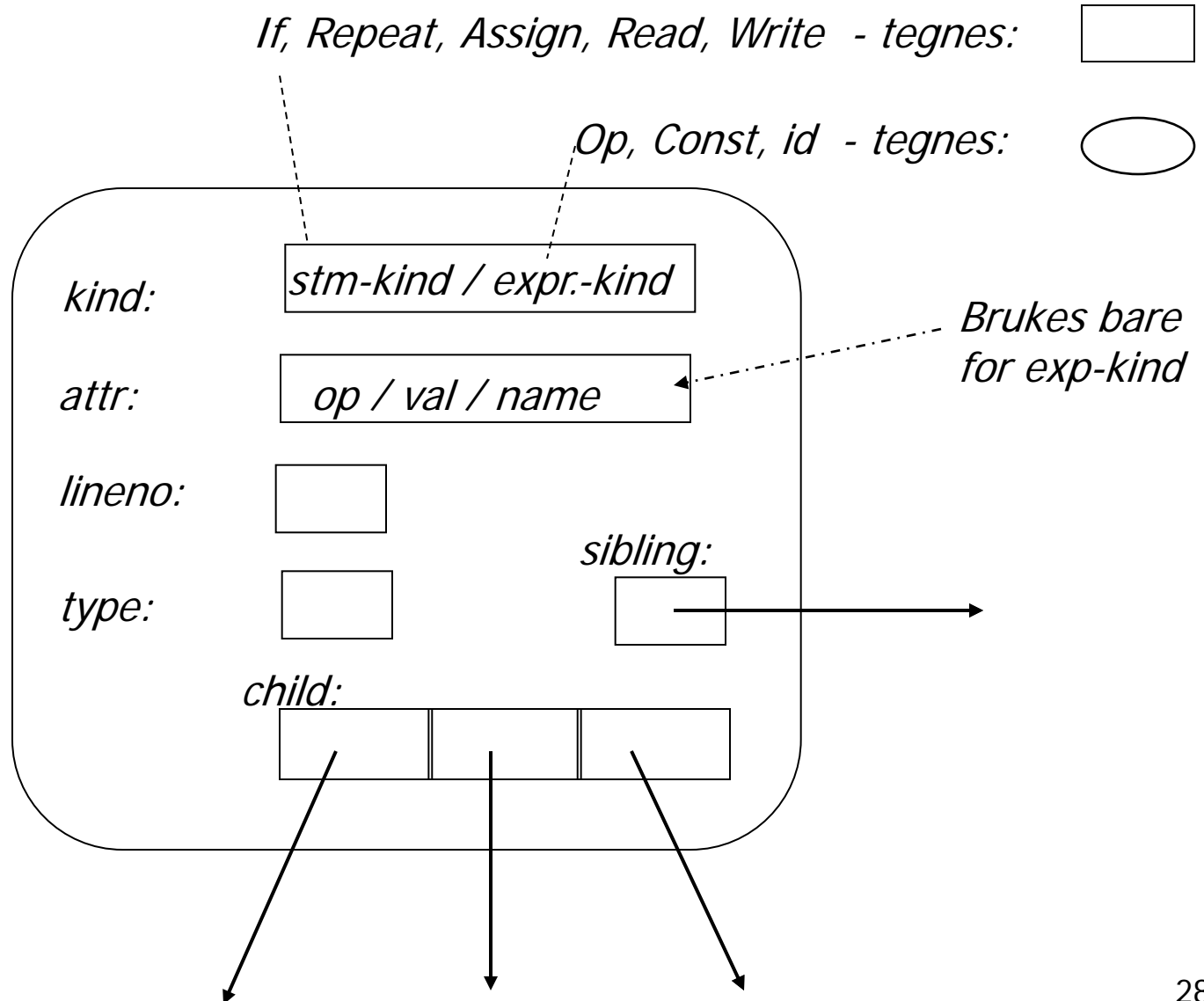

Finn et klassehierarki for nodeklassene til en obj.-ori. utgave av dette treet!

Nodestruktur i C for Tiny

If, Repeat, Assign, Read, Write - tegnes:

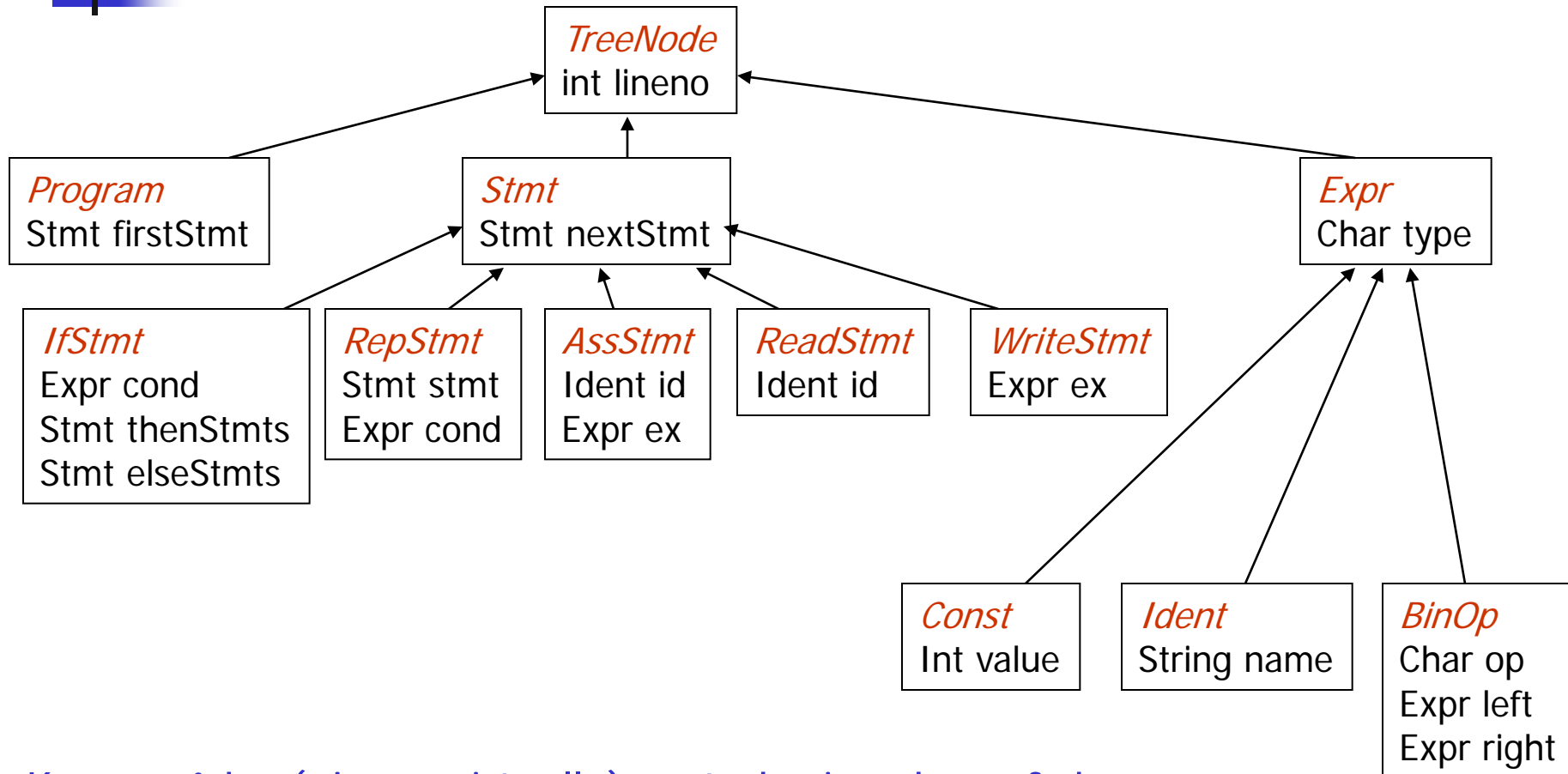
Op, Const, id - tegnes:

Denne nodestrukturen passer enda bedre med et OO-språk med klasser /subklasser **som implementasjons-språk.**

Nodeklasser for OO-utgave av abst.-synt.-tre for Tiny-språket.

Merk: Dette er altså en fast subklasse-struktur i kompilatoren, og må ikke forveksles med det abstrakte syntaks-treet for et gitt program!

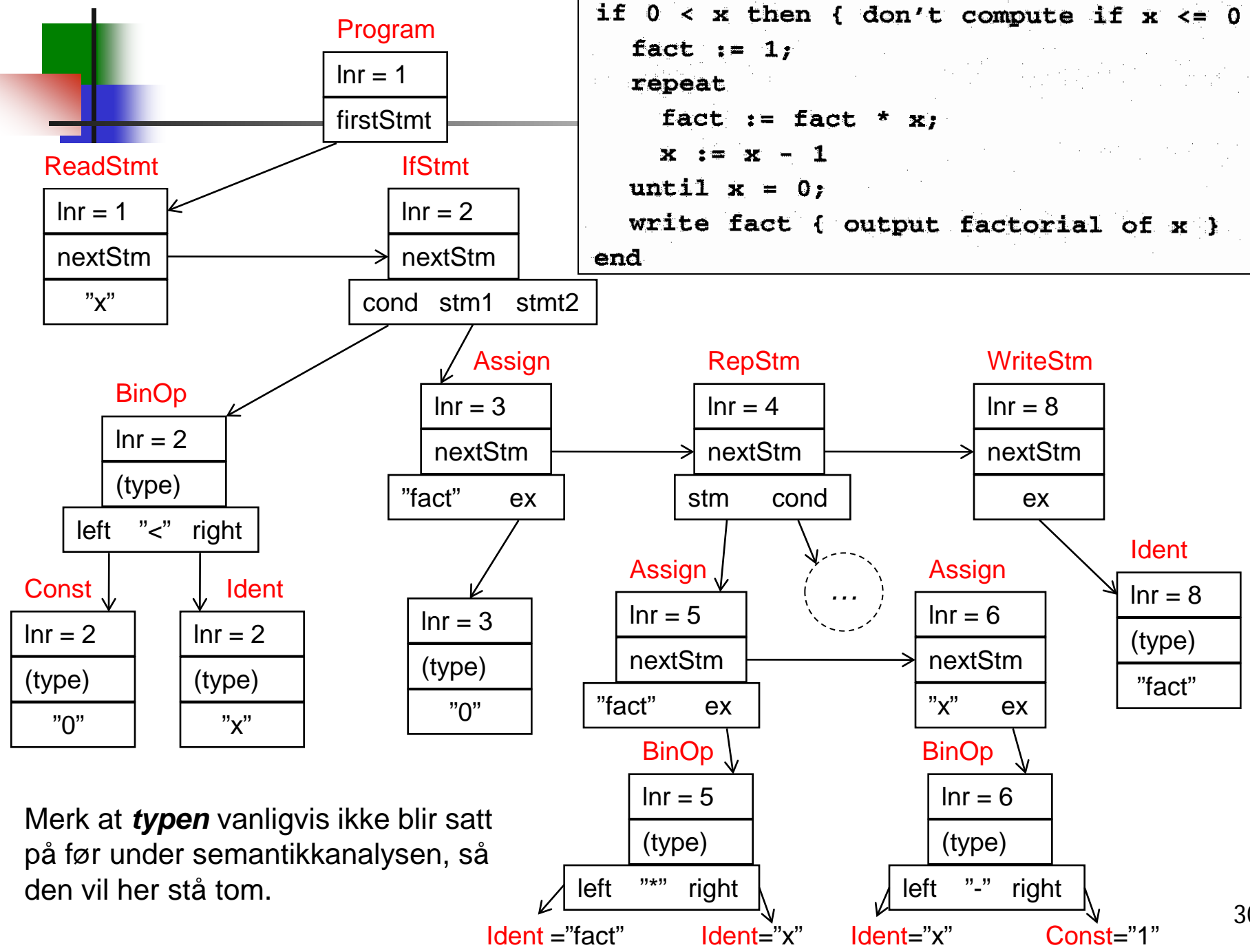
Kan også ha (gjerne virtuelle) metoder i nodene, f.eks:

- *doSemAnalyses()*; Gjør semantisk analyse av noden, og av subtreet det er rot i
- *generateCode()*; Genererer kode for noden, og for subtreet det er rot i

```

read x; { input an integer }
if 0 < x then { don't compute if x <= 0 }
  fact := 1;
  repeat
    fact := fact * x;
    x := x - 1
  until x = 0;
write fact { output factorial of x }
end

```


Merk at **typen** vanligvis ikke blir satt på før under semantikkanalysen, så den vil her stå tom.

Entydig grammatikk for uttrykk med eksponensiering

Uten eksponensiering:

$$\begin{aligned} \text{exp} &\rightarrow \text{exp addop term} \mid \text{term} \\ \text{addop} &\rightarrow + \mid - \\ \text{term} &\rightarrow \text{term mulop factor} \mid \text{factor} \\ \text{mulop} &\rightarrow * \\ \text{factor} &\rightarrow (\text{exp}) \mid \mathbf{number} \end{aligned}$$

Med eksponensiering. Vi treneger en ny ikke-terminal "expon":

$$\begin{aligned} \text{exp} &\rightarrow \text{exp addop term} \mid \text{term} \\ \text{addop} &\rightarrow + \mid - \\ \text{term} &\rightarrow \text{term mulop factor} \\ \text{mulop} &\rightarrow * \\ \text{factor} &\rightarrow \text{expon exponop factor} \\ \text{exponop} &\rightarrow \wedge \\ \text{expon} &\rightarrow (\text{exp}) \mid \mathbf{number} \end{aligned}$$

Høyre-assosiativ!

Algoritme for å beregne mengden av utnullbare ikke-terminaler (uten å beregne First)

Vi skal ha en mengde "UNB" av ikke-terminaler:

- Er fra starten tom
- Skal få nye elementer etter en regel 1 og 2 under
- Når den ikke øker mer er vi ferdig

1. Først legges alle ikke-terminaler A som har en produksjon $A \rightarrow \epsilon$, inn i UNB

2. (Gjentas til det ikke blir mer forandring):

Om en ikke-terminal A har et alternativ:

$$A \rightarrow \dots \mid B C \dots G \mid \dots$$

der alle $B C \dots G$ er ikke-terminaler som allerede er med i UNB, så legg også A inn i UNB.